

**Toimeentulotuen
soveltamisohje
1.4.2017
alkaen**

Muonion kunta

Soveltamisohjeessa käytettyjä käsitteitä:

Pitkäaikaistyötön;

Pitkäaikaistyöttömällä tarkoitetaan henkilöä, joka on ollut yhtäjaksoisesti 12 kk työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa.

Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakas;

Pitkäaikaisella toimeentulotukiasiakkuudella tarkoitetaan vähintään 10 kk kestänyttä yhtäjaksoista asiakkuutta.

Toimeentulotuen toistuvaisasiakas;

Toimeentulotuen toistuvaisasiakkuudella tarkoitetaan vähintään kuuden kuukauden asiakkuutta edeltävän vuoden aikana.

1. YLEISTÄ

1.1. Toimeentulotuen rakenne

Toimeentulotuki jakautuu Kelan myöntämään perustoimeentulotukeen ja kunnan myöntämään täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen.

Perustoimeentulotuki (Kela myöntää)

Perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen ja tietoliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat muut henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Perusosalla katettavien menojen lisäksi muina perusmenoina otetaan tarpeellisen suuruisina huomioon:

- yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 9 §:ssä tarkoitetut asumismenot, muun kuin yhtiömuotoisen omistusasunnon välttämättömät hoitomenot.
- välttämättömät muuttokustannukset, vuokravakuudet
- muut kuin perusosaan sisältyvät julkisen terveydenhuollon menot
- lasten kunnallisen päivähoidon, sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot
- lapsen tapaamisesta etävanhemmalle aiheutuvat menot siltä osin, kun ne perustuvat kunnan sosiaalihuollon vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen
- välttämättömän henkilötodistuksen, oleskelukirjan tai matkustusasiakirjan hankinta

Täydentävä toimeentulotuki

Täydentävää toimeentulotukea asiakas hakee kunnasta saatuaan Kansaneläkelaitokselta perus toimeentulotukea koskevan päätöksen. Toimeentulotukilaki 7 c §:n mukaan täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon tarpeellisen suuruisina erityismenot.

Erityismenoja ovat, muut kuin 7 b §:ssä tarkoitetut asumisesta aiheutuvat menot, sekä henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat, toimeentulon turvaamiseksi.

Itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot.

Henkilön tai perheen erityisenä tarpeena tai olosuhteena voidaan pitää esimerkiksi pitkäaikaista toimeentulotuen saamista, pitkäaikaista sairautta, sekä lasten harrastustoimintaan liittyviä erityistarpeita.

Ehkäisevä toimeentulotuki

Kunta voi myöntää päättämiensä perusteiden mukaan ehkäisevää toimeentulotukea.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää muun muassa tuen saajan aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, asumisen turvaamiseksi, ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi sekä muihin tuen saajan omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin. Ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteet on määritelty tämän ohjeen luvussa 3.

1.2. Menettely toimeentulotukiasioissa

Toimeentulotukihakemus tehdään Kelaan, jonka tulee tehdä hakemuksen perustella päätös perustoimeentulotuesta. Mikäli asiakas on esittänyt hakemuksessaan täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen menoja, siirtää Kela hakemuksen niiden osalta käsiteltäväksi kuntaan kun päätös perustoimeentulotuesta on ensin tehty.

Asiakas voi tehdä hakemuksen täydentävästä tai ehkäisevästä toimeentulotuesta suoraan kuntaan, jos hän on jo saanut Kelasta hakemusta koskevalle ajalle päätöksen perustoimeentulotuesta.

Mikäli asiakas hakee täydentävää toimeentulotukea ja Kelan tekemä perustoimeentulotukilaskelma on tuloylijäämäinen, tehdään kunnassa täydentävän toimeentulotuen laskelma ja päätös. Laskelmaan laitetaan menoksi hyväksyttävät täydentävän toimeentulotuen menot.

Jos Kelan perustoimeentulotuen laskelma on alijäämäinen, täydentävän toimeentulotuen laskelmaa ei pääsääntöisesti tarvitse tehdä. Näissä tilanteissa riittää päätös täydentävästä toimeentulotuesta.

Päätös toimeentulotuesta on annettava viivytyksettä.

Toimeentulotukilain perusteella hakijalla on oikeus saada päätös hakemukseensa viimeistään 7 arkipäivän kuluessa hakemuksen jättämisestä tai sen täydentämisestä. Saapumispäivää ei lasketa määräaikaan.

Esimerkki: hakemus saapuu kuntaan maanantaina, määräajan laskeminen alkaa tiistaina ja päätös seuraavan viikon keskiviikkona, jolloin päätös on viimeistään annettava.

Kiireellisessä tilanteessa asiakkaalla on oikeus saada päätös samana tai viimeistään seuraavana päivänä.

Mikäli hakemus on puutteellinen, viranomaisen on pyydettävä tarpeelliset lisäselvitykset välittömästi vireillepanon yhteydessä kuitenkin viimeistään 7 arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta ja annettava niiden toimittamiselle määräaika, enintään 1-2 viikkoa.

Mikäli lisäselvityksiä ei ole toimitettu määräaikana, hakijalle tulee antaa päätös käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Päätöksessä tulee antaa päätös kaikista hakijan hakemista asioista ja päätös tulee perustella hakijan / perheen yksilöllisen tilanteen mukaan. Päätöstä ei voi perustella pelkästään lain kohdilla ja toimeentulotuen soveltamisohjeilla.

Toimeentulotukilain 14 e §:n mukaan toimeentulotukiasiakkaalle tulee järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti kunnan sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan taikka perustoimeentulotuen myöntämisen osalta Kelan toimihenkilön kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun asiakas on tätä pyytänyt kunnalta tai perustoimeentulotukeen liittyvän asian osalta Kelalta. Kun kunta tai Kela käsittelee toimeentulotukea koskevaa asiaa, sen tulee tiedottaa toimeentulotukiasiakkaalle edellä mainitusta oikeudesta henkilökohtaiseen keskusteluun ja tarvittaessa neuvoa asiakasta tämän oikeuden käyttämisessä.

1.3. Toimeentulotuen maksatus

Myönnetty toimeentulotuki maksetaan pääsääntöisesti hakijan pankkitilille. Toimeentulotukilain 16 §:n 2 mom:n mukaan tuki voidaan erityisestä syystä maksaa hakijasta huolehtivalle perheenjäsenelle/henkilölle tai käyttää menojen suorittamiseen.

Tällainen erityinen syy voi olla se, että tuensaaja käyttää saamansa tuen muuhun tarkoitukseen, mihin se on tarkoitettu. Muulla taholle maksamisesta tulee pyytää asiakkaan lupa tai vähintään antaa asia hänelle tiedoksi etukäteen, ennen kuin siirrytään etuuden maksamiseen muulle taholle.

1.4. Viranhaltijoiden päätösvalta toimeentulotuessa

Sosiaalityöntekijällä, sosiaaliohjaajalla sekä sosiaalijohtajalla on oikeus päättää toimeentulotuen hakijan yksilölliseen elämäntilanteeseen liittyvään harkintaan perustuvan täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä.

2. TÄYDENTÄVÄ TOIMEENTULOTUKI

Toimeentulotuesta annetun lain 7 c §:n mukaan täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon tarpeellisen suuruisina erityismenot, joita ovat:

- muut kuin 7 b §:ssä tarkoitetut asumisesta aiheutuvat menot.
- henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot.

Ennen kuin täydentävästä toimeentulotuesta voidaan päättää, tulee asiakkaan oikeus perustoimeentulotukeen selvittää Kelasta.

2.1. Ajokortista aiheutuvat kustannukset

Ajokortin hankkimisesta tai sen uusimisesta aiheutuvia kustannuksiin ei myönnetä toimeentulotukea.

2.2. Auton käytöstä aiheutuvat kulut

Auton käytöstä aiheutuviin kuluihin (ajoneuvovero, auton vakuutukset, auton korjauskulut, auton renkaat tai autopaikka) ei myönnetä toimeentulotukea.

Toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakkuudessa olevalle asiakkaalle huomioidaan harkinnanvaraisesti 150€/vuosi edellä mainittujen kulujen kattamiseen.

Jos asiakas on saanut vammaispalvelulain mukaista avustusta auton hankintaan ja auto on henkilön vamman vuoksi välttämätön liikkumisväline, voidaan auton käyttökuluja ottaa huomioon täydentävän toimeentulotuen erityismenoina.

2.3. Matkakustannukset

Paikallisliikenteen käytöstä aiheutuvat kulut sisältyvät pääsääntöisesti perusosaan. Matkakustannukset työnhakuun (mahdollisuus saada työvoimatoimistosta), oikeudenkäyntiin, kotipaikkakunnalle ym. sisältyvät pääsääntöisesti perusosaan.

Työllisyyskoulutukseen, työkokeiluun yms. työllistymistä edistävään toimintaan osallistuvalla voidaan huomioida ensimmäisen kuukauden matkakulut täydentävän toimeentulotuen menona. Jatkossa matkakulut katsotaan katettavan työllistymistä edistävän palvelun osallistumisen ajalta maksettavalla kulukorvauksella.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla henkilölle myönnetään kuntouttavan työtoiminnan matkakulut kuntouttavan työtoiminnan lain perusteella.

2.4. Vangin perhetapaamisten matkakulut

Toimeentulotukena voidaan myöntää vangille tai vangin perheenjäsenille tapaamiskuluihin vain vankilan järjestämään perhetapaamiseen. Perhetapaamisten matkakulut huomioidaan silloin, jos kyse on lapsen ja vankilassa olevan vanhemman tapaamisista.

Aikuisten välisten tapaamisten matkakuluja ei pääsääntöisesti huomioida toimeentulotuessa menona.

2.5. Hautauskustannukset

Hautauskuluihin voidaan myöntää toimeentulotukea vasta perunkirjoituksen jälkeen, mikäli vainajalle tai hänen puolisolleen ei jää varoja, on hänellä oikeus saada hautaus toimeentulotukena.

Välttämätöminä hautauskuluina huomioidaan arkku enintään 670€, kukkalaite arkun päälle enintään 30€, kuljetus oman kunnan alueella enintään 80€, sekä haudan kaivu enintään 50€.

Kuljetusta toiselle paikkakunnalle ei huomioida.

2.6. Lähimaisen hautajaiset

Hautajaisvaatetus sisältyy perusosaan kuten muukin vaatetus.

2.7. Perhejuhlat

Perhejuhliin ei myönnetä toimeentulotukea.

2.8. Lasten harrastusmenot

Lasten harrastusmenot sisältyvät yleensä perusosalla katettaviin menoihin. Toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakkaille lasten harrastetoiminnan kohtuullisia menoja voidaan tukea enintään 110€/lapsi/vuosi, mikäli siihen on erityistä tarvetta (esim. harrastusten kustannukset, lastensuojelun perusteet ja sosiaalistumisen tukeminen).

2.9. Aikuisten harrastemenot

Aikuisten harrastemenojen katsotaan kuuluvan perusosalla katettaviin menoihin.

2.10. Kodinhankinnat

Sosiaalitoimella on jonkin verran välttämättömiä kodin kalusteita ja tarvikkeita annettavaksi asiakkaan käyttöön.

Mikäli näitä ei ole, toimeentulotukea voidaan myöntää kertaluonteisesti alkuavustuksena henkilölle, joka on pitkään ollut asunnottomana ja on toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakas ja jolla ei ole kodin irtaimistoa tai tarvikkeita ja voidaan ennakoida, että hänellä ei myöskään ole mahdollisuus hankkia kodin irtaimistoa lähiaikoina.

Alkuavustusta voidaan myöntää seuraavasti:

- yksinasuva enintään 260€
- aviopari/avopari enintään 375€
- aviopari/avopari, jolla lapsia enintään 460€
- yksinhuoltaja enintään 460€

Lisäksi voidaan myöntää seuraaviin kodinkoneisiin avustusta toimeentulotuen pitkäaikais- ja toistuvaisasiakkaille

- jääkaappi 165€
- pölynimuri 80€
- pyykkikone, jos taloyhtiössä ei ole, lapsiperheille 290€
- mikroaaltouuni 65€

2.11. Tavaroiden varastointi

Ei myönnetä erikseen toimeentulotukea.

2.12. Lastenhoitoon liittyvät tarvikkeet

Lastenvanujen hankintaan voidaan avustaa enintään 130€, rattaisiin enintään 95€ tai yhdistelmäraitaisiin 220€. Alkuavustusta muihin lasten tarvikkeisiin voidaan myöntää enintään 70€ /(esim. sänky, hoitopöytä, syöttötuoli yms. tarvikkeet).

2.13. Vaatetus

Romaaninaisen hameeseen voidaan myöntää enintään 400€ kahden vuoden välein. Muut vaatetus röijyt, puserot ym. kuuluvat perusosalla katettaviin menoihin, kuten myös romaanimiesten vaatetus.

Tuen hakijan tulee yksilöidä hameensa hankintakustannus ja paikka mistä hame ostetaan.

Tuki myönnetään maksusitoumuksena tai tositetta vastaan rahana.

2.14. Opiskelumenot

Pääsykoemaksut ja testimaksut voidaan huomioida täydentävänä toimeentulotukena vain erityisistä syistä. Oppilaitoksen pääsykokeista aiheutuvia matka- majoituskuluja ei huomioida toimeentulotuessa.

Muista opiskeluista aiheutuviin kuluihin esim. oppikirjoihin, tarvikkeisiin, työvaatteisiin jne. voidaan myöntää tukea, mikäli perhe on toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakas.

Oppikirjoihin enintään 205€/vuosi, opiskelijan työvaatteisiin enintään 85€/vuosi.

2.15. Menot jotka eivät oikeuta tukeen

- jälkiverot
- sakot
- velat - ja osamaksut, jotka ovat syntyneet menoista, joihin ei voi saada toimeentulotukea.
- pankki- ja luottokorttivelkojen korot ja lyhennykset
- velkasaneerausissa ja velkajärjestelyssä vahvistetun maksuohjelman mukainen velan lyhennys.
- asianajaja palkkiot ja oikeudenkäyntimatkojen kustannukset
- ulosotto.
- asiakkaan vapaaehtoisesti ulosottoon maksamat maksut

2.16. Puhelin / turvapuhelin

Kaikki puhelimen käytöstä aiheutuvat kulut sisältyvät perusosaan.

Silloin, kun kunnallinen turvapuhelin on välttämätön henkilön kotona selviytymiselle, voidaan puhelimen liittymän kuukausimaksu hyväksyä täydentävän toimeentulotuen menona.

2.17. Tuholaismyrkytysten kustannukset

Kiinteistön omistajalla / taloyhtiöllä on vastuu tuholaismyrkytyksestä. Myrkytyskulut eivät ole toimeentulotuessa huomioitavia menoja eikä niihin myönnetä tukea. Tilaajalla on velvollisuus maksaa tilaamansa palvelun kulut.

Jos tuholaismyrkytysten tilaajalla on selkeä tieto siitä, kuka on aiheuttanut tuholaisongelmat, voi tilaaja laskuttaa ongelman aiheuttajaa. Jos aiheuttajalla ei ole varaa maksaa laskua, se menee ulosottoon.

2.18. Kansalaisuushakemusmaksu

Pääperiaate on, että kansalaisuushakemuksesta aiheutuvia kuluja ei oteta toimeentulotuessa hyväksyttävänä menoina huomioon.

KHO:n antaman päätöksen mukaan asiakkaan tulee antaa erillinen selvitys siitä, miten Suomen kansalaisuuden saaminen edistää hänen tai hänen perheensä mahdollisuuksia pitää huolta elannostaan.

Keskeistä on kansalaisuuden merkitys työnteolle. Jos perustelut ovat riittävät, voidaan kulut huomioida täydentävän toimeentulotuen menona maksutositetta vastaan (KHO 22.8.2001/ 1903, Kouvolan HaO 9.9.2005).

Pankkitilittömien henkilöiden kansalaisuushakemuskulut huomioidaan yksilölliseen harkintaan perustuen täydentävän toimeentulotuen menona, jotta henkilöillä olisi mahdollisuus Suomen kansalaisuuden saatuaan avata pankkitili.

2.19. Pankkitilittömien henkilöiden pankkipalvelumaksut

Osa maahanmuuttajista ei saa avattua pankkitiliä sen vuoksi, että heidän passissaan lukee merkintä "*henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa*". Henkilöt joutuvat maksamaan laskunsa pankissa tai muussa toimipaikassa, jolloin pankkipalvelumaksut ovat suuret (noin 6–8 € / lasku).

Pankkitilittömien henkilöiden laskujen maksusta aiheutuvat pankkipalvelumaksut huomioidaan täydentävän toimeentulotuen menoina silloin, kun maksut koskevat vuokraa, terveysmenoja, sähkö- ja kotivakuutusmaksuja tai muita toimeentulotuessa hyväksyttäviä menoja.

2.20. Tulkkaus- ja käännöspalvelut

Kunnat voivat myöntää paluumuuttajille toimeentulotukena kielipalvelujen kustannuksia. Valtio korvaa toimeentulotukena myönnettyjen kielipalvelujen kustannukset kunnalle puolen vuoden ajan paluumuuttajan ensimmäisen kotikunnan väestötietojärjestelmään merkitsemisestä. Korvaukset on haettava kunkin asiakkaan osalta erikseen toimeentulotuen korvauksina. Paluumuuttaja-asiakkaille tehdään tulkkaus päätös.

Edellytyksenä on, että paluumuuttaja on kunnan toimeentulotukiasiakas ja että kielipalvelut ovat paluumuuttajan kotoutumisen kannalta välttämättömiä. Kysymykseen voivat tulla sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä, kotoutumissuunnitelman laatimisessa ja muissa kotoutumistoimenpiteissä välttämättömät tulkki- ja käännöspalvelut.

Ulkomailla hankitun tutkintotodistuksen käännätyskuluihin ja tutkinnon rinnastamispäätöksen kuluja voidaan huomioida täydentävän toimeentulotuen menoina.

3. EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI

TotuL.n 13§ mukaan kunta myöntää päättämiensä perusteiden mukaan ehkäisevää toimeentulotukea.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää yleensä tuen saajan aktiivointia tukeviin toimenpiteisiin, koulutuksen loppuun suorittamiseen työmarkkina-aseman parantamiseksi, työllistymistä tukevan uuden pätevyyden tai ammatin saamiseksi, asumisen turvaamiseksi rästivuokriin, ylivelkaantumisen tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi sekä muihin tuen saajan omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin.

Ehkäisevä tuki on erityisen käyttökelpoinen sosiaalityön välineenä akuuteissa kriiseissä.

Asiakkaan taloudellinen tilanne saattaa äkillisesti heikentyä sairauden, työttömyyden, lähiomaisen kuoleman, perheen hajoamisen tai onnettomuuden vuoksi. Hänen mahdollisuutensa suoriutua jokapäiväisistä menoistaan heikentyy.

Osa jokapäiväisistä menoista voi olla sellaisia, jotka eivät oikeuta varsinaiseen toimeentulotukeen. Tällöin voi olla perusteltua myöntää tukea näihin menoihin, jotta selviytymisen edellytykset jatkossa parantuvat. Asiakasta ohjataan sopimaan juoksevia maksujaan maksukykynsä mukaisesti. Tarvittaessa ohjataan velkaneuvojan palveluihin.

Tällaisia menoja voivat olla esimerkiksi heti erääntyvät pienehköt osamaksuerän tms. menot, joiden osalta ei välittömästi ole mahdollista sopia uusia maksujärjestelyitä maksun saajan kanssa.

Ehkäisevä toimeentulotuki on määrärahasidonnainen tuen muoto. Tuen käyttöä seurataan ja päätöksentekijöitä sitoo annettu ohjeistus tuen käytöstä ja määrärahan riittävydestä.

4. TOIMEENTULOTUEN TAKAISINPERINTÄ

Myönnetyn toimeentulotuen takaisinperintä on mahdollista vain toimeentulotukilain 20 §:ssä säädetyillä perusteilla. Lisäksi on otettava huomioon toimeentulotukilain 21 §:ssä säädetyt takaisinperinnän edellytykset ja esteet. Takaisinperinnän toteuttamistavoista säädetään lain 22 ja 23 §:ssä.

Toimeentulotukilain 20 §:n 1 momentissa säädetyillä perusteilla takaisinperintä tulee kysymykseen vain, jos siitä on määrätty jo tukea myönnettäessä toimeentulotukipäätöstä tehtäessä. Kun päätös uusitaan, tulee myös perintäpäätös aina uusia. Perintäpäätöstä ei voi tehdä jälkikäteen. Poikkeuksena perintä erehdyttävien tietojen perusteella (Toimeentulotukilaki 20 § 2 mom), joka voidaan tehdä jälkikäteen.

Toimeentulotukilain 21 §:n 1 momentin mukaan takaisinperintä ei saa vaarantaa korvausvelvollisen tai sellaisen henkilön toimeentuloa, josta hän pitää tai on velvollinen pitämään huolta. Tämän vuoksi takaisinperinnästä voidaan joutua luopumaan, vaikka takaisinperinnästä olisi määrätty päätettäessä toimeentulotuen myöntämisestä.

Toimeentulotuen takaisinperintä ei saa aiheuttaa asiakkaalle uutta toimeentulotuen tarvetta.

4.1. Takaisinperintä varallisuudesta

Jos henkilöllä / perheellä on varallisuutta tai omaisuutta, mutta varallisuus ei ole toimeentulotuen hakuajankohtana hakijan käytettävissä tehdään myönnetystä toimeentulotuesta perintä toimeentulotukilain 20 §:n 1 momentin 1-kohdan perusteella.

Toimeentulotukilain 21 §:n 2 momentin mukaan korvausvelvollisen vakinaista asuntoa, tarpeellista irtaimistoa ja tarpeellisia työvälineitä ei kuitenkaan voida hänen elinaikanaan pakkotoimin myydä tai muutoin käyttää toimeentulotuen takaisinperimiseen.

Lisäksi em. pykälän 3 momentin mukaan mainittu omaisuus jää tuen takaisinperinnän ulkopuolelle korvausvelvollisen kuoltuakin, jos perintä vaarantaisi sellaisen henkilön toimeentuloa, josta hän on pitänyt tai olisi ollut velvollinen pitämään huolta.

Perintäpäättös saa lainvoiman vasta hallinto-oikeuden päätöksellä, jota on haettava hallinto-oikeudelta viimeistään kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Toimeentulotuen myöntämisen yhteydessä tehty varallisuudesta perintä on luonteeltaan asian valmistelua eikä siitä ole valitusoikeutta.

Jos takaisinperinnällä myönnetty toimeentulotuki on alle 100 €:n, ei asiasta tehdä perintähakemusta hallinto-oikeudelle vaan perinnästä luovutaan.

4.2. Erehdyttäviin tietoihin perustuvan toimeentulotuen takaisinperintä

Kun henkilö on tahallaan antanut erehdyttäviä tietoja / laiminlyönyt toimeentulotukilain 17 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden ja tuen myöntäminen on perustunut näihin tietoihin, voidaan toimeentulotuki periä takaisin näiden tietojen antajalta / ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneeltä. Perintäpäättös voidaan tällöin tehdä jälkikäteen. Jos rikkomus on vakava ja näyttö kiistaton, voidaan tehdä myös tutkintapyyntö poliisille.

Perintä erehdyttävien tietojen perusteella saa myös lainvoiman vasta, kun hallinto-oikeus on tehnyt päätöksen. Hakemus toimeentulotuen takaisinperinnästä on tehtävä hallinto-oikeudelle näissä tilanteissa viiden vuoden kuluessa siitä, kun tuki on maksettu. Tässäkin on edellytyksenä, että korvausvelvollisella on tai myöhemmin on oikeus saada sellaisia tuloja tai varoja, joista korvaus voidaan periä.

4.3. Perintä odotettavissa olevasta etuudesta

Toimeentulotukilain 23 §:ssä säädetään myönnetyn toimeentulotuen takaisinperinnästä odotettavissa olevasta etuudesta. Jos toimeentulotukea on myönnetty joko kokonaan tai osaksi ennakkona odotettavissa olevaa etuutta vastaan, voi kunnan toimielin voi periä henkilölle tulevat tulot, korvaukset ja saamiset siltä ajalta, jolta tukea on annettu ennakkona, ja käyttää niitä ennakkona annetun tuen kuittaukseen. Kunnan toimielimen on suoritettava toimeentulotuen kuittaukseen käytettyjen varojen jälkeen jäljelle jäävät varat välittömästi tuen saajalle.

Jos samaan tuloon tai saatavaan kohdistuu sekä Kelan että kunnan toimielimen maksuvaatimus, tulot tai saatavat maksetaan

toimeentulotukilain mukaan ensin Kelalle. Kela suorittaa perustoimeentulotuen kuittaukseen käytettyjen varojen jälkeen jäljelle jääneet varat kunnan toimielimelle.

Toimeentulotukilain 23 §:n mukainen takautuvien etuuksien periminen on ns. ilmoitusmenettely, jossa etuuden maksaja on velvollinen suorittamaan takautuvasti maksettavan muun sosiaaliturvaetuuden toimeentulotuen myöntäjälle eikä perintä edellytä asiakkaan suostumusta.

4.4. Jälkihuoltona maksetun toimeentulotuen takaisinperintä

Jos toimeentulotukea hakeva on jonkin toisen kunnan jälkihuollettava, voidaan myönnetty toimeentulotuki periä ko. kunnalta 21 ikävuoteen saakka lastensuojelulain nojalla.

Perintäpäättös lähetetään tiedoksi jälkihuollosta vastaavalle kunnalle tai kuntayhtymälle.